

To'on yó'o kían ni taa San Pablo ni sa'an noó na ndéi kuendá Galacia

Ká'an Pablo ndisá'án

1 ¹ Yu'u kúú Pablo, ta kúú iin apóstol, na né'e to'on Jesucristo. Ta kó kúú ta'on yu'u iin yoo ni tanda'á iin taa, o iin rā ni kaxi taa. Dá chí mií vá Jesucristo xí'ín tatá Ndios, na ni dánataki Jesús, kúú na ni kaxi yu'u. ² Ta yu'u xí'ín ndidaá ká na kúú kuendá Jesús ndéi xí'ín yó'o ká'an ndu ndisá'án xí'ín ndo'ó, na kúú kuendá Jesús ndéi ñoo kuálí ñó'o chí kuendá Galacia xaan. ³ Ta mií tatá yo Ndios xí'ín sato'o yo Jesucristo na kee na ña maní xí'ín ndó, ta naki'o na ña koo va'a ini ndo. ⁴ Jesucristo kúú na ni xi'o mií ná ni xi'i na sa'á kuachi yo, dá ni taó xóo na yó tixi ndá'á ndidaá kúú ña kini ió ñayuu yó'o, chí ki'o dión ni chikáa ini tatá Ndios ña kee na xí'á. ⁵ Ta daá kuití kánian natiin na ñañó'ó. Dión ná koo.

Iin tó'ón diní vá Jesús kándéé iní yo, dá ndoo kuachi yo noo Ndios

⁶ Naá vá inii xiníi sa'á ña yachi téi ni kasá'á ndó kankuei xoo ndó noo Ndios, na ni kana ñaá sa'á ña maní ni kee Jesucristo sa'a ndo. Ta viti ká'án ndó ña ió iin ká to'on saá ki'o ña kaki ndó. ⁷ Tido ko ta'ón iin ká to'on saá ki'o ña kaki yó. Ndéi dao taa tein mií ndó xaan, ta kátoó rā dátuu rá ndo'ó, ta kátoó rā nadáon ra to'on va'a ña ká'an sa'a Cristo. ⁸ Ta va'ará ndu'u o iin ángel ni kii induú ná dána'a iin ká to'on saá noó ña ni sa daná'a ndu noo ndo, dá kían iin íchi ná kandoo ndu kakomí ndú kuachi noo Ndios. ⁹ Ta sa ni ka'an ndu xí'ín ndó, ta nándió kuéi tuku ndu ká'an ndu xí'ín ndó; ndi ndáa taa díin dána'a o duú to'on va'a ni daná'a ndu noo ndo, dá kían iin íchi ná kandoo ra kakuu ra taa kómí kuachi noo Ndios.

¹⁰ ¿Á ká'án ndó ña xí'ín to'on ká'in yó'o ndukúí ña kandoo va'i noó ñayuu o noo Ndios? ¿Á ká'án ndó ña dión ká'in, dá kandoo va'i noó ñayuu? Chí tá ndukú yu'u ña kandoo va'i noó ñayuu, dá kían kó kúú ta'on yu'u iin na kéchóon noo Cristo.

Di'a ni kuu tá ni kana Jesús yu'u ña kane'i to'on na

¹¹ Kóni yu'u ña kana'a ndó, ñani miíi, ña to'on va'a dána'a yu'u kó kúú ta'an vaan ña ni ndaki ini ñaxintóni taa. ¹² Dá chí kó ni nátiin ta'on yu'u to'on yó'o noo ni iin tó'ón taa, ta ni iin tó'ón taa kó ni dána'a ña nooí. Mií vá Jesucristo kúú na ni xi'o to'on va'a yó'o nooí. ¹³ Sa ni ni'i tó'ón va ndó tátó'on ki'o ni sa kee yu'u tá sa kandísai tátó'on kándísa na Israel. Sa ná'a vá ndó tátó'on ki'o kini sa kendava'a yu'u xí'ín ñayuu kúú kuendá Jesús, chí sa kátoói dánaá ndi'i noo ná. ¹⁴ Ta yu'u ni sa kuu iin

ra sa ndíko cháá kā choon sa'ándá tā sá'ano ñooi o dūú dao kā tāa dáó xí'íin, chí ni sa ndí'i cháá kā inii sa keei choon sa'ándá tā sá'ano ñoo.

¹⁵ Tido mií Ndios ni kaxi yu'u ndā rá ko ñā'q kakii, ta ni kana na yu'u sa'á ñā kú'u ini nā sa'í. Ta noón kúú nā ni nāta'an ini ¹⁶ na'a nā de'e na nooí, dá ná dána'a yu'u noó nā ko kúú nā Israel. Ta ko ni sa'an ta'o in ndato'ín ni iin tó'ón ñayuu ndí kián dána'i. ¹⁷ Ta ni ñoo Jerusalén ko ni sa'in ndato'ín tā sa daá kúú apóstol noó yu'u sa'á ndi kee dána'i. Ñā ni keei kían dinñó'ó kā ni sa'in chí kuendá Arabia di'a. Dá ni nāndió kōo tukui ñoo Damasco.

¹⁸ Tá ni ya'a oni kuiā, dá ni keei kua'in ñoo Jerusalén, dá konij Pedro, ta kana'í nā. Tá ni saai noo ió nā, dá ni sa ioi xí'ín ná sa'on va kuu.

¹⁹ Tido ko ta'ón dao kā nā kúú apóstol ni xinii, savā'a iin tó'ón Jacobo, nā kúú ñani sato'o yo Jesús, kúú nā ni xinii. ²⁰ Ta ná'á mií Ndios ñā ko ká'an to'ín noó ñā táai kosaq noo ndo.

²¹ Tá ni ndi'i, dá ni sa'in chí kuendá Siria, xí'ín kuendá Cilicia di'a.

²² Ta nā kúú kuendá Jesucristo ndéi chí kuendá Judea ko ná'á ta'on na yu'u tiempo daá. ²³ Savā'a ñā ni seídó'o na sa'a yú'u kúú ñā: "Tāa káa kúú tāa sa kendava'a xí'ín yó tá sata, tído viti xionoo ra kásto'on ra xí'ín ñayuu to'on va'a sa'a Jesús, tā'an ñā sa katoó rā dánaá rā tá sata." ²⁴ Ta ni keká'ano na Ndios sa'á ñā ni kee na xí'íin.

Di'a ni kuu tá ni sa'in ñoo Jerusalén, ni ka'in xí'ín nā kúú apóstol

2 ¹ Tá ni ya'a uxi komi kuiā, dá ni nāndió kōo tukui ñoo Jerusalén xí'ín Bernabé. Ta ndáka ta'anii Tito ni sa'in. ² Chí mií Ndios ni xi'o ñā ni kāndaq inii ñā kánian ko'in ñoo. Ta sa'á ñā ko kónii ñā naá óon choon kéei, sa'á ñoo nā nākanii xí'ín savā'a nā ndita noó nā kúú kuendá Jesús sa'a ndí kián dána'i noó nā ko kúú nā Israel. ³ Ta ni nāta'an va ini nā, sa'á ñoo ko ni kēndúsā nā ñā ta'andā ñíi Tito, tā ni sa ió dáó xí'íin, va'ará kúú rá iin tāa griego. ⁴ Ta ni ku'u de'é ta'ani dao rā kaá kúú kuendá Jesús tein ndu'u kananí ñārá, ná kande'á ndí kián kée ndu sa'á ñā ni kānkuei xoo ndu tixi ndá'a ley Moisés sa'á ñā ndita ndu xí'ín Cristo Jesús. Chí kóni rā ñā kaño'o ií ndú tixi ndá'a ley Moisés. ⁵ Tido ni lú'u ví ko ni sónó ndu'u noo rá ñā kee ndu ñā kóni rā, dá kían ná kandita ndaq ií ni ndó noó to'on ndaq ñā ká'an sa'a Jesús.

⁶ Tido ni iin kā to'on saá ko ni ka'an nā ndita noó nā kúú kuendá Jesús xí'ín. Tāa ndáya'i kúú ná, tído ko né'e tāndíni, dá chí ni iin tó'ón ñayuu ko mánij cháá kā noo Ndios o dūú dao kā nā. Iin nóo vá kúú ndidaá ñayuu noo Ndios. ⁷ Ta di'a ni nākoni va na ñā mií Ndios ni xi'o choon noói ñā dána'i noó nā ko kúú nā Israel sa'á to'on va'a ñā ká'an sa'a Jesús, tāto'on ki'o ni xi'o Ndios choon noo Pedro ñā dána'a nā to'on va'a yó'o noó nā Israel. ⁸ Ta mií Ndios, nā ni kaxi Pedro ñā kane'e na to'on va'a sa'a Jesús dána'a noó nā Israel, noón ta'ani kúú nā ni kaxi yu'u ñā kane'i to'on va'a yó'o dána'i noó nā ko kúú nā Israel.

⁹ Ta ní nakaní Jacobo xí'ín Cefas xí'ín Juan, tá'an ná ndíta noó ná kúú kuendá Jesús, ná miían ndaq kuiti Ndios ní xi'o choon yó'o nooí, chi ni tiin na ndá'í, xí'ín ndá'a Bernabé, ná ná'a ná iin ní nduu ndu xí'ín ná. Ta ní kandoo ndu xí'ín ná ná ko'on ndu dán'a ndu noó ná ko kúú ná Israel, ta mií ná ko'on dán'a tein ná Israel. ¹⁰ Sava'a ná ní xiká ná noó ndu kián ná ná dá'a ni nandodó ndu chindeé ndú ná kúndá'í ndéi noo Jerusalén. Ta sa ñoó kúú váán ndí'i inij keei.

Di'a ní kuu tá ní dánáni yu'u Pedro

¹¹ Tido tá ní kasáa Pedro noo Antioquía, dá ní dánáni yu'u ná, dá chi ná ní kee na ñoó kúú iin ná ko vá'a noo Ndios. ¹² Chi tá ko ñá'a kasaad dao taa ní tanda'á Jacobo, dá ní sasá'an Pedro xí'ín ná ko kúú ná Israel. Tido tá ní ndi'i ní kasáa taa ñoó, dá ní kasá'a kúxoo va Pedro noó ná ko kúú ná Israel. Ta kúú ko ní sásá'an ká ná xí'ín ná, chi yu'u ná kée rá ká'an ná miían ndusa ta'anda ñíi ndidaá taa kúú kuendá Jesús. ¹³ Ta sa'a ná ní kee na dión, sa'a ñoó ní kuxoo ta'ani dao ká ná Israel kuendá Jesús. Ta nda Bernabé ní kee ta'ani dión, chi ní kuxoo ta'ani na tátó'on ki'o ní kee dao ka ta uu noo ñoó.

¹⁴ Tá ní xini yu'u ná ko kéndúsá'ano na tátó'on ki'o dándáki to'on ndaa ñá ká'an sa'a Jesús, dá ní kaaí xí'ín Pedro noo ndidaá ná kúú kuendá Jesús ní nataka ñoó: "Mií ní kúú iin taa Israel, tido kée ní tátó'on ki'o kée ná ko kúú ná Israel, ta ko nákaa ká ní tixi ndá'a ley ná Israel. Sa'a ñoó, ñdiva'a kéndúsá ní xí'ín ná ko kúú ná Israel ná kee na choon sa'andá ley ná Israel, tá dáá?

¹⁵ "Mií yó kúú ná Israel, chi ní kakió noo Israel. Ta ko kúú yó ñayuu tukú yá'a kée kuachi noo ley yo. ¹⁶ Ta ná'a yó ñá ni iin tó'ón ñayuu o kúú kandoo vii noo Ndios sa'a ñá kée na choon sa'andá ley Moisés, chi sava'a sa'a ñá kández iní ná Jesucristo, sa'a ñoó kández vii ná noo Ndios. Chi sa'a ñá kández yó Jesucristo, sa'a ñoó kández vii yo noo Ndios. Ta kián sa'a ñá kández iní yo iin tó'ón diní Jesucristo va, ta o dudu sa'a ñá kée yó choon sa'andá ley. Chi ni iin tó'ón ñayuu o kúú kandoo vii noo Ndios sa'a ñá kée na choon sa'andá ley.

¹⁷ "Ta sa'a ñá ndukú yó kandoo vii yo noo Ndios sava'a sa'a ñá kández iní yo Jesucristo, sa'a ñoó ká'an dao ñayuu ñá kúú yó ñayuu kómí kuachi. Ta, á ñá yó'o kóni kaa ñá Jesucristo kúú ná xí'o ñá ya'a yó kee yó kuachi? Koó, ko ta'ón dión kián. ¹⁸ Dá chi tá ní nandío kuéi tuku yó kández iní yo ley, tá'an ñá ní dánkoo yó, dá kián kakuu ij vá yó ñayuu kómí kuachi noo Ndios.

¹⁹ "Sa ní xi'i va yu'u noo ley Moisés, chi ko kández ká iníi ñá dákaki ñaá. Ta ní nataki yu'u noo ñá kóni Ndios. ²⁰ Ta viti kián kékendái ñá ní xi'i nduúi xí'ín Jesucristo ndika cruz. Sa'a ñoó ko tákí ká yu'u noo ñá kóni miíí. Nda Cristo va kúú ná nákaa nímái dándáki na yu'u viti. Ta ndidaá ñá kéei viti, kúú ñá kéei sa'a ñá kández iníi Jesucristo, ná kúú

de'e Ndios, ná kú'ü ini sa'í, ta ní náku'o na mií ná ñä ni xi'i ná sa'í.²¹ Ta ni iin kuü tå'ón o dánkoo yu'ü ñä maní ní kee Ndios sa'í. Dá chí tá ná kandoo vii yo noo Ndios sa'á ñä kée yó choon sa'ándá ley, dá kíän ni naá óon va ñä ni kee Cristo Jesús ní xi'i ná ndika cruz sa'a yo, ní kúu."

Ní natiin yó Espíritu ij Ndios sa'á ñä kándéé iní yo Jesús

3 ¹ Nandeé ká vían xixi ndo'ó, ná Gálatas xaan. ¿Ndá yoo ní danaá iní ndo, dá o kándisa ká ndo ñä ndaa sa'a Jesús? Chí sa tá'í ni nákaní ndu'u xí'ín ndó sa'á ñä ni kee Jesucristo ní xi'i ná sa'a yo ndika cruz.² Ta viti, ñä kóni kandaä inii sa'a ndo kíán, ¿á ní natiin ndó ná kúu Espíritu ij Ndios sa'á ñä kée ndó choon sa'ándá ley o sa'á ñä ni kandeé iní ndo Jesús tá ní seídó'o ndó to'on va'a sa'a ná?³ Nandeé ká vían xixi ndó. Chí sa va'a va ní kasá'á kándéé iní ndo Jesús ní kee ná kúu Espíritu ij. Tido, ¿á ká'án ndó viti ñä xí'ín ndéé míí ndó, dá kandeé ndó káki ndó?⁴ ¿Á ní naá óon va ñä ní ndo'o níó ndo sa'á ñä kándéé iní ndo Jesucristo? Va'a nda'o tá ko ní naá óon ñä ni ndo'o ndó.⁵ Ni xi'o Ndios Espíritu ij ná noo ndo, ta kée na ñä'a ndato xí'ín ndó. ¿Á dión kée na xí'ín ndó sa'á ñä kée ndó choon sa'ándá ley, ká'án ndó? Koó, chí kée na dión sa'á ñä ni kandeé iní ndo Jesús tá ní seídó'o ndó to'on va'a sa'a ná.

Natiin ta'ani yó ñä va'a ní kandoo Ndios ki'o na noo Abraham

⁶ Kana'á ndó ñä sa'á ñä ni kandeé iní Abraham Ndios, sa'á ñoó ní kandoo vii ná noo ná.⁷ Sa'á ñoó kana'á ndó ñä ndi ndáa miíó ñayuu kándéé iní Ndios, noón kúu ná ve'e mií Abraham.⁸ Dá chí ká'an tuti ij Ndios ñä sa daá ní chikaä va ini Ndios ñä dánkoo vii ná ná ko kúu ná Israel noo míí ná sa'á ñä kandeé ini ñaá ná, chí di'a ní kaa ná xí'ín Abraham: "Sa'a yo'ó ni'i ndidaá kúu ñayuu ndéi ñayuu yó'o ñä va'a."⁹ Sa'á ñoó ndi ndáa mií vá ñayuu kándéé ini Jesús, noón kúu ná natiin ñä va'a xí'o Ndios, tátó'on ki'o ní ndo'o Abraham sa'á ñä ni kandisa na to'on ní ka'an Ndios xí'ín ná.

¹⁰ Ndi ndáa miíó ñayuu ndukú ñä kandoo vii ná noo Ndios sa'á ñä kée na choon sa'ándá ley Moisés, ná yó'o kúu ná táí chí'an noo Ndios. Dá chí di'a ká'an tuti ij Ndios: "Ndidaá kúu ná ko ní kandeé kee ndi ndi'i choon sa'ándá ley, ná yó'o kúu ná táí chí'an noo Ndios."¹¹ Sa'á ñoó kandaä ini yo ñä ko íin ta'on kandoo vii noo Ndios sa'á ñä kée na choon sa'ándá ley. Dá chí di'a ta'ani ká'an tuti ij Ndios: "Ná ní kandoo vii noo Ndios sa'á ñä kándéé ini ñaá ná, noón kúu ná kataki chíchí."¹² Tido díin va dándáki ñä kúu ley noo ñä kándéé iní yo Ndios, dá chí di'a ká'an tuti ij Ndios: "Ná kándéé kée ndi ndi'i kuií choon sa'ándá ley, noón kúu ná ní'i ñä kataki ná keean."

¹³ Ta Cristo Jesús kúu ná ní taó xóo yó tixi ndá'a ley, tá'an ñä ní datái chí'an ñaá noo Ndios. Chí ní xi'o na mií ná ní nákuio na ndidaá kúu chí'an sa'a yo, dá chí di'a kaá tuti ij Ndios: "Ta ndi ndáa miíó taa ná

karkaa ndika iin yító, roón kúú rā táí chi'an." ¹⁴ Ta sa'á ña ni kee Cristo Jesús dión, sa'á ñoó kuu ni'i ta'ani nā kó kúú nā Israel ña va'a, tá'an ña ni kaa Ndios ki'o na noo Abraham. Ta sa'á ña kándéé iní yo Jesús, sa'á ñoó ni ni'i yo nā kúú Espíritu ií Ndios tátó'on ki'o ni kaa Ndios kee na xí'ín yó.

**Ndā tá sa na'á, dá ni chikaq ini Ndios ña tanda'á ná Jesús kii na
chiya'i na sa'á kuachi yo**

¹⁵ Ñanii, nā ko'in ka'in sa'a iin taa ñayuu yó'o xí'ín ndó, dá kandaq ini ndo ña kónii ka'in xí'ín ndó. Tá ni kava'a iin taa iin tuti ña ká'an tátó'on ki'o kóni rā kee ra, dá ni kani ra sello noo tuti rā, dá kíán ni iin tó'ón ñayuu o kúú dátuú ná to'on ni taa ra, ta o kúú ta'on chi'i na cháá ka to'on noó ña ni taa ra.

¹⁶ Dión ta'ani ni kee Ndios, chi ni kaa nā noo tuti ií ná ña ki'o na ña va'a noo Abraham, xí'ín noó nā ve'e na. Ta kó ní ka'an Ndios ki'o na ña va'a yó'o noo "ndidaá nā ve'e na", chi kó ní ka'an nā sa'á kuá'á ñayuu, dá chi ni ka'an nā sa'a iin tó'ón taa, chi di'a ni kaa Ndios xí'ín Abraham: "Tein na ve'e yo'ó kana iin taa." Ta taa ñoó kúú Cristo Jesús. ¹⁷ Sa'á ñoó ká'in xí'ín ndó ña tá sa na'á ni xi'o Ndios to'on na ña kee na tátó'on ki'o ni kandoo na kee na xí'ín Abraham. Dá ni ya'a komi ciento oko uxí kuiá, dá ni xi'o na ley nā noo Moisés. Sa'á ñoó o kúú ta'on dátuú ley yó'o to'on ni xi'o Ndios noo Abraham, dá chi mián ndaa kee Ndios ña ni kandoo na kee na. ¹⁸ Chi tá ni'i yo ña va'a yó'o noo Ndios sa'á ña kée yó choon sa'ándá ley, dá kíán kó ndáya'i ta'on to'on ni xi'o na noo Abraham. Tido kó ta'ón dión kíán, dá chi ni xi'o oon va na ña va'a yó'o noo Abraham, chi ki'o dión ni kandoo Ndios kee na xí'ín ná.

Yó'o nákani Pablo sa'a ndá choon ni xi'o Ndios ley nā noo Moisés

¹⁹ Ta viti, cndá choon ni xi'o Ndios ley nā noo Moisés, tá dáá? Ni xi'o nañan noo Moisés dá chi va'an dána'aqan ndi ndáa iin rá iin ña'a kini kée yó. Ta ni dñan'aqan noó ñayuu nda rá ni tuu noó nā ni kii tein nā ve'e Abraham. Noón kúú ña va'a ni kaa Ndios ki'o na. Ta ni xi'o Ndios ley yó'o noo Moisés xí'ín ndá'a ángel. Ta xí'ín ndá'a Moisés ni xi'o nañan noo ñayuu. ²⁰ Tido kó ní kchéhon ta'on Ndios iin ká ñayuu, dá ka'an nā xí'ín Abraham, chi iin tó'ón míí vá Ndios ni ka'an xí'ín ná.

²¹ Sa'á ñoó, cás dátuú ley Moisés ña va'a ni kaa Ndios kee na xí'ín Abraham? Koó, kó ta'ón dión kíán. Dá chi tá kandeé ley ki'o ña kataki chíchí yó, dá kíán xí'ín míí vá ley kuu kandoo vii yo noo Ndios. ²² Tido kó ta'ón dión kíán, dá chi ká'an tuti ií Ndios ña ñó'o ndidaá ñayuu tixi nda'a kuachi, sa'á ñoó ki'o Ndios ña ni ka'an nā ki'o na noo yo sava'a sa'á ña kándéé iní yo Jesucristo, chi sava'a ñayuu kándisa ñaá kuu ni'i ñá.

²³ Tá kó ñá'á kandeé iní yo Jesucristo, dá ni_s ndadi yo tixi ndá'á ley. Ta s_a d_andáki ñaá ley ndá rá ni_s kasandaá ku_u ni_s na'á Ndios noo yo ña_s kandeé iní yo Jesús. ²⁴ Ta ley ñoo ni_s ndakaan yó tát_o'on ki_i'o ndáka iin n_a k_echóon takuálí de'e sato'o n_a. Ta dión ni_s ndaka ley ñoo yó ndá ni_s kasandaá yo_s kandeé iní yo Cristo Jesús, sa'_a ñoo kándqo vii yo noo Ndios sa'_a ña_s kándéé iní yo ná. ²⁵ Tido viti kándéé iní yo Jesús, ta ni_s k_ankuei yó tixi ndá'á ley, ña_s kúu tát_o'on ki_i'o kúu n_a ndáka takuálí, ²⁶ chi_i viti kúu yó de'e Ndios sa'_a ña_s kándéé iní yo Cristo Jesús. ²⁷ Iin ni_s nduu va yó xí'ín Cristo sa'_a ña_s sodo_s ndút_a yo ña_s ni_s kandeé iní yo ná. Tá kíán tát_o'on ki_i'o ni_s nandixi yó n_a. ²⁸ Ta viti kó né'e t_andíni á kúu yó n_a Israel o n_a griego, o á kúu yó n_a ño'o tixi ndá'á iin sato'o o ko_o, o á kúu yó t_aa o ñá'á, chi_i iin tó'ón dini ni_s nduu ndidaá yó noo Ndios sa'_a ña_s kándéé iní yo Cristo Jesús. ²⁹ Ta sa'_a ña_s kándéé iní yo Cristo Jesús, sa'_a ñoo ni_s nduu yó n_a ve'e Abraham, ta ni'_i yo ña_s va'a ni_s kaa Ndios ki_i'o na noo n_a ve'e Abraham.

4 ¹ Ta di'a kua'an ña_s kónii ka'in xí'ín ndó. Sa ná'á vá ndó ña_s iin tayíi ló'_o, tá'_an ra ni'_i ndidaá kúu ña_s a tatá xi_s, iin n_a ó vá kúu xí'ín iin mozo, va'_ará kakuu xi sato'o ndidaá ña_s a n_a ve'e xi. ² Dá chi_i náka_s xi tixi ndá'á n_a k_echóon noo tatá xi_s xí'ín n_a ndáka ñaá ndá ná xi_sno xi kui_s ña_s kíán ni_s kaa tatá xi_s natiin xi ña_s a ió noo ná. ³ Ki_i'o dión ta'ani ni_s ndo'o yó, chi_i ni_s s_a kuu yó tát_o'on takuálí ndó'o dión, chi_i ni_s s_a ño'o yó tixi ndá'á ña_s kini dándáki ñayuu ndéi ñayuu yó'o. ⁴ Tido tá ni_s xinkoo tiempo ña_s kíán ni_s chika_s ini mií Ndios, dá ni_s t_anda'á ná de'e na Jesús ni_s kii na ni_s kaki na tixi iin ñá'á. Ta ni_s kaki ta'ani na tixi ndá'á ley.

⁵ Dión ni_s kee na, dá ni_s taó xóo na yó tixi ndá'á ley, dá ni'_i yo ña_s kakuu yó de'e na. ⁶ Ta sa'_a ña_s kúu yó de'e Ndios, sa'_a ñoo ni_s t_anda'á ná Espíritu de'e na ni_s kasáa n_a ió n_a ini ní_s yo. Ta Espíritu ñoo kúu n_a kédaá xí'á, dá kayu'ú yó Ndios: "Tatá ló'_o miíi." ⁷ Sa'_a ñoo kó ño'o k_a yó tixi ndá'á ley, chi_i ndaá de'e Ndios vá kúu yó viti. Ta sa'_a ña_s kúu yó de'e na, sa'_a ñoo kánian natiin yó ña_s va'a noo ná sa'_a Cristo.

Kandita ndaa_s ndo_s xí'ín ña_s kándisa ndó sa'_a Jesús

⁸ Tá s_a na'á, ta kó ñá'á kana'á ndó Ndios, dá ni_s ño'o ndó tixi nda'á ña_s kó kúu ndios. ⁹ Tido viti sa_s ná'á vá ndó ndá yoo kúu Ndios, o va'a k_aqan ná ka'_in xí'ín ndó ña_s ná'á di'a va Ndios ndo'ó. Sa'_a ñoo, èndiva'a ni_s nandio kuéi tuku ndó noo ña_s a kó chóon, tá'_an ña_s kini dándáki ñayuu ndéi ñayuu yó'o? Ta, èndiva'a ni_s n_achi'i tuku ndó mií ndó tixi ndá'án? ¹⁰ Chi_i kéká'ano ndó dao ku_u, xí'ín dao yoo, xí'ín dao vík_a xí'ín dao kui_s. ¹¹ Sa'_a ñoo nákani inii sa'_a ña_s kée ndó dión, dá chi_i ndá ndi kuu naá óon va choon ni_s keei tein ndó.

¹² Ñani miíi, seí nda'ávii noo ndo_s ña_s kee ndó tát_o'on kée miíi, dá chi_i ni_s kee yu'_u tát_o'on kée mií ndó tá ni_s s_a ioi xí'ín ndó. Ta ni iin ña_s a kó ní ya'a ndó nooí. ¹³ Ta sa_s ná'á vá mií ndó ña_s sa'_a ña_s kú'u vai, sa'_a ñoo ni_s

kuu ni daná'i noo ndo ta'ándá mí noó sa'a ña kúu to'on va'a ña ká'an sa'a Jesús. ¹⁴ Ta ko ní kú'ichi ini ndo koni ndo yu'u, ta ko ní káñó'ó ñaá ndo va'ará ni sa kú'i. Di'a ni nakuaka va'a ndo yu'u táto'on iin ángel ni kii noo Ndios, ta ni kee ndo yu'u kúu táto'on mií Cristo Jesús. ¹⁵ Ta, ¿ndeí kua'an ña kádij téi iní ndo koni ndo yu'u? Ta xí'o ndaai kuendá sa'a ndo, chi nda nduchí nó ví ndo kú'u ini ndo taó ndo ki'o ndo noo yu'u tiempo daá ñó, ní kúu. ¹⁶ Ta viti, ¿á ndaá xiní u'u va ndo yu'u sa'á ña ká'in ña nda xí'ín ndo?

¹⁷ Ta ndeí dao taa kádi'inda rá ndo'ó, chi kátoó ra ña kee ndo ña kóni mií rá, tído o duú ña va'a kían kóni ra. Dá chi ña kóni ra kían taó xóo ra ndo'ó tein ndu'u, dá nduu ndo kuendá mií rá, dá koo kuión ndo xí'ín ña dána'a ra. ¹⁸ Ña va'a kían tá daá kuití ná koo kuión ndo xí'ín ña va'a, va'ará koo yu'u ió xí'ín ndo.

¹⁹ De'e kuálí miíi, tuku va ni kasá'á ndo'o naní nío yu'u kée ndo, chi ndo'i táto'on ki'o ndo'o iin ñá'á tá káki de'án. Ta kúu dión kando'o vai sa'a ndo nda ná kasandaá ndo kee ndo to'on ki'o ni sa kee mií Cristo.

²⁰ Kóni kíii kakaai tein ndo, dá ka'in iin to'on vitá cháá ka xí'ín ndo, chi nákani nda'o iníi sa'a ndo.

Ña yó'o kían ni ndo'o Agar xí'ín Sara

²¹ Ta viti ká'in xí'ín ndo'ó, na kátoó ndu'u tuku tixi ndá'a ley Moisés: ¿á ko óon ta'on kueídó'o ndo ndi kaá ley ni taa Moisés? ²² Chi kaá to'on ni taa na ña ni sa ndei uu de'e yií Abraham. Iin xi ni sa kuu de'e ñá'á sa káa tixi ndá'a ñadi'í na. Ta iin ka de'e na ni sa kuu de'e ñadi'í na, ñá'á dándáki mií. ²³ Ta de'e ñá'á, ña sa káa tixi ndá'a ñadi'í na, ni kaki xi chi ki'o dión kóni Abraham. Tído de'e ñadi'í na, ñá'á dándáki mií, kúu ra ní kaki táto'on ni xí'o mií Ndios to'on na noo Abraham.

²⁴ Ndi nduu ñá'á yó'o kúu táto'on uu to'on ni kando Ndios kee na xí'ín ñayuu na. Ta to'on mií noó kúu ley ni xí'o Ndios dini yúku naní Sinaí. Ta ñayuu ni kaki tixi ley yó'o, noón kúu na ñó'o tixi ndá'án. Ta ley yó'o kúu táto'on Agar, ta ñayuu ñó'o tixi ndá'a ley kúu táto'on de'e Agar. ²⁵ Dá chi ñá'á naní Agar ñoó kúu táto'on yúku naní Sinaí sín chí Arabia noó ni xí'o Ndios ley noo Moisés. Ta kúu ta'anián táto'on ñoo Jerusalén, ña nákaaq viti. Dá chi ñoo yó'o nákaaq tixi ndá'a ley xí'ín ndidaá ñayuu ndeí nooán, táto'on ki'o ni sa káa Agar tixi ndá'a ñadi'í Abraham. ²⁶ Tído iin ka ñoo Jerusalén, ña nákaaq chí induú, ko nákaaq ta'an vaan tixi ndá'a ley. Ta ñoo ñoó kúu táto'on naná yoo, na kúu kuendá Jesús. ²⁷ Dá chi di'a kaá tuti ij Ndios:

Kadij iní yo'ó, ñá'á, yo'ó ña ko kuú kandeí de'e, yo'ó, ñá ko óon ta'on kaki de'e.

Kayu'ú yo'ó xí'an kádij inóon, chi ko ñá'á ndo'o naní nío, dá kaki iin de'ón.

Dá chi kua'a cháá ka kakuu de'e yo'ó,

ñá ni kandoo nda'í xaan,
o duú na ñá'a ió yíi.

²⁸ Ta viti, ñani miíi, kúu yó tát'on Isaac, chi kúu yó de'e ni kaa Ndios ki'o na noo Abraham. ²⁹ Ni sa kendava'a tayíi ni kaki xí'ín ña kóni míi Abraham xí'ín tayíi ni kaki ni kee Espíritu ij. Ta ki'o dión ta'ani kéndava'a na ñó'o tixi ndá'a ley xí'ín yó viti. ³⁰ Tido, ¿á ko ndúsaq ta'on ini ndo ña ká'an tuti ij Ndios? Chi di'a va kaáan: "Taó xóo ñá'a nákaa tixi ndá'a ñadi'óon ná ko'an xí'ín de'án. Dá chi o kúu ta'on ni'i nduú xi ña va'a xí'ín de'e ñá'a dándáki mií."

³¹ Sa'á ñoó, ñani miíi, kana'á ndó ña ko kúu ta'on yó de'e ñá'a nákaa tixi ndá'a iin ka na. Di'a kúu yó de'e ñá'a dándáki mií.

Ko ñó'o ka yo tixi ndá'a ley Moisés

5 ¹ Sa'á ñoó kandita toon ndó xí'ín ña ni kee Cristo sa'a ndo, chi ni taó xóo na ndo'ó tixi ndá'a ley Moisés, ña sa dándáki ñaá. Ta o sa nándio kuéi ka ndo kaño'o ndó tixi ndá'án, dá dándáki tukuan ndo'ó.

² Kueídó'o va'a ndó, chi yu'u kúu Pablo, na ká'an xí'ín ndó. Tá ná nakil'o ndó mií ndó ña ta'andá ñíi ndo tát'on ki'o kée ta Israel, dá kían ko ta'ón ña'a natiin ndó noó ña ni kee Cristo Jesús sa'a yo. ³ Ta nándio koo tukui ká'in xí'ín ndidaá taa, tá'an ra kándia ña ta'andá ñíi rá, ña miían ndúsa kánian kee ra ndi ndi'i choon sa'ándá ley Moisés, dá kandoo vii rá noo Ndios.

⁴ Tá ká'án ndó ña kandoo vii ndo noo Ndios sa'á ña kée ndó choon sa'ándá ley, dá kían ña yó'o kóni kaa ña ni taó xóo va ndó mií ndó noo Jesús, ta ni taó xóo ta'ani ndó mií ndó noó ña mani ni kee na sa'a ndo.

⁵ Tido sa'á ña ió Espíritu ij Ndios xí'ín yó, sa'á ñoó ió tandeé iní noo yo ña kandoo vii yo noo Ndios sa'á ña kándéé iní yo Jesús. ⁶ Dá chi sa'á ña kándéé iní yo Cristo Jesús, sa'á ñoó va'ará ni ta'andá ñíi yo o ko ni ta'andá ña, ni iian ko ndáya'i. Ña ndáya'i kían kándéé iní yo Jesús, ta ña yó'o kédaá xí'ín yó, dá ku'u ini sa'a sátá'an yó.

⁷ Ta sa va'a nda'o kua'an ndo xí'ín ña ndaq kándisa yó. ¿Ndá yoo ni nádaká ñaxintóni ndo, dá ko seídó'o ka ndo ña ndaq? ⁸ Tido kana'á ndó ña o duú Ndios ní nádaká ñaxintóni ndo, chi di'a mií ná kúu na ni kana ndo'ó. ⁹ Ta sa ná'a va'a mií ndó ña xí'ín lú'u chí'i vá levadura, ta kúu dákuita tachí vaan iin tu'u yúsä káva'a pan. Ta dión ta'ani kée ña to'ón dána'a taa ñoó xí'ín ndó. ¹⁰ Ta kándéé iní yu'u sato'o yo Ndios ña nándio kuéi ndó kandisa ndó tát'on ki'o kándisa yu'u. Chi ñayuu kátoó nádaká ñaxintóni ndo, miían ndaq chiya'i na noo Ndios sa'á ña to'ón dána'a na noo ndo. Ko né'e tandíni ndá yoo kúu ná.

¹¹ Ñani miíi, tá dána'a íí yu'u noó ñayuu ña miían kánian ta'anda ñíi ná to'on kée ra Israel, dá kían, ñdiva'a kéndava'a íí ra Israel xí'ín yu'u, tá dáá? Chi tá dána'i dión noo ná, dá kían o kuído ta'on ini ra kee to'on va'a ña ká'an sa'á ña ni kee Jesús sa'a yo ndika cruz, tá dáá. ¹² iTido

va'a cháá kaqan iin íchi di'a ná dákuáchi taq nádaká ñaxintóni ndo ñíi mií rá!

¹³ Kana'á ndó, ñani miíi, ña sa ni naqkana va Ndios ndo'ó ña o káñ'o'o kaq ndo tixi ndá'a ley. Tido ná dá'a ni ka'án ndó ña sa'á ña ko ñó'o kaq ndo tixi ndá'a ley, sa'á ñoó kuu kee ndó ña kóni ñíi ndo. Di'a kánian chindeé tá'an ndó xí'an kú'u ini sa'á sátá'an ndó. ¹⁴ Chi daxinkoo ndil'i yó choon sa'ándá ley Moisés tá ná kueídó'o yó choon kua'an di'a: "Ku'u ini ndo sa'á ñayuu xi'ín ndó táto'on ki'o ndo'ó ndó xí'ín míi ndó."

¹⁵ Tido tá chídáó tá'an ndó xí'ín to'on ká'an ndo, ta seí yi'í tá'an ndó, dá kían kaon koo ndó, chi kasandaá kuu, dá naá ndí'i iin rá iin ndó.

Ki'o ndó mií noo na kúú Espíritu ij Ndios ña ná kandaka na ndo'ó

¹⁶ Ta ká'an ta'anii xí'ín ndó ña koo ini ndo kee ndó ña kóni na kúú Espíritu ij Ndios, ta o sa kée ndó ña kini kóni ñíi ndo. ¹⁷ Dá chi ña kóni ñíi ndo ko náki'in tá'an nódáán xí'ín ña kóni Espíritu ij Ndios, chi naá tá'an va ña kóni ñíi ndo xí'ín ña kóni Espíritu ij. Sa'á ñoó o kúu kee ndó ña kóni ndo. ¹⁸ Tido tá naki'o ndó mií noo Espíritu ij Ndios ña ndaka na ndo'ó, dá kían ko ñó'o kaq ndo tixi ndá'a ley.

¹⁹ Ta ko ú'u ta'on kandaq inio ndi kée ñayuu xí'o mií noo ña kóni ñíi ná, dá chi kée na kuachi xí'ín na ko kúú ñadi'í na o yíi ná, ta kée na ña ka'an noo xí'ín ñíi ná, ta ko chítuu ini na kee na ña ka'an noo. ²⁰ Ta ndáñ'o na ña ko kúú ndios, ta kétadí na xí'ín ñayuu, ta xiní u'u tá'an na, ta naá na xí'ín dao kaq ñayuu, ta kuión na, ta yachi xído ini na, ta sava'a sa'á míi vá ná nákani ini na, ta sa'ándá tá'an na ñayuu, ta taó xóo na ñayuu kando xoo mií ná, ²¹ ta u'u ini na, ta sa'áni na ndii, ta daá xíni na, ta tein víko yá'a na kée na ña kini ka'an noo. Ta kée na dao kaq ña'a kini táto'on kua'an ña yó'o. Sa ni ka'in xí'ín ndó, ta ká'an tukui ña ndi ndáá miío ñayuu ndéi kée ña yó'o, ni iin kuu taq ó koní na natiin na kandei na noo dándáki Ndios.

²² Tido di'a kua'an ña va'a xí'o na kúú Espíritu ij Ndios ña kían kee yó: kú'u ini yo sa'á ñayuu xi'ín yó, ta ió dij*ij* ini yo, ta va'a ndéi yó xí'ín dao kaq na, ta kueé ini yo, ta keva'a yó xí'ín ndi ndáá mií vá ñayuu, ta va'a ini yo xí'ín dao kaq na, ta kúú yó ñayuu ndaq, ²³ ta nda'í ió ini yo, ta chítuu inio kee yó ña kini. Ta noo ni iin tó'ón ley ko yá'a yó tá kée yó ndidaá ña va'a yó'o. ²⁴ Ta na ndíta xí'ín Cristo, noón kúú na ni chirkuei ndidaá kúú ña kini kóni ñíi ná keean ndíka cruz, chi ko kée kaq na ña kini kóni ñíi ná. ²⁵ Tá dándáki na kúú Espíritu ij nío yo, dá kían ná kee yó ña kóni mií ná. ²⁶ Ta ná dá'a ni kakuu yó ñayuu ió tátí ini. Ná dá'a ni dáta'án tá'an yó. Ná dá'a ni koo u'u ini yo koni yo ñani yo.

Koo ini ndo chindeé tá'an ndó xí'ín iin rá iin mií ndó

6 ¹ Ñani miíi, tá iin ndakána ni natiin ndó iin ñani yo noo kuachi, dá kían ndo'ó, na ndíta toon xí'ín Espíritu ij, kúú na kánian chindeé

ná, dá ná kuiin ndaq tuku na. Ta nda'í ni ka'an ndo xí'ín ná, ta kandaa ndo mií ndó, chioon ni ví kuei ta'aní mií ndó noq kuqchi táto'on ki'o ni ndo'o ñani yo. ² Ta chindeé tá'an ndó xí'ín iin rá iin ndó tá ndó'o nío ndo, ta ki'o dión kee ndó, dá kee ndó choon nisa'anda Cristo. ³ Ta ná chínaní míí ñaq kúú ná ñaq ndáya'i, ta ni iin ñaq'a koq kúú ná, dá kíq dánda'í ñaq mií vá ná. ⁴ Ta iin rá iin mií vá ndó kánian kandee'é va'a ñaq kée ndó, dá kíq nata'an ini ndosa'á ñaq va'a kée ndó. Ta osa chídáó tá'an ndó ñaq kée ndó xí'ín dao kaq ñayuu. ⁵ Dá chili iin rá iin mií vá ndó xí'ín choon nisi'í ndoo Ndios.

⁶ Ta ndidaá ndo'ó, ñaq dákuá'a tolon Ndios, kánian chindeé ndó nadána'a noo ndo xí'ín ñaq va'a ió noo ndo.

⁷ Osa kóo ini ndo dánda'í ndo mií ndó, dá chili koq iin ta'on kuu dánda'í Ndios, chili ndidaá ñaq'a xíti ndó, noo kíq dákée ndó. ⁸ Ta dión ta'aní ndo'o ñaq kée ñaq kóni ñíl ná, noon kúú ñaq nil'í ñaq naá ná. Tido ñaq kée ñaq kóni Espíritu iil, noon kúú ñaq nil'í ñaq kataki chichí ná kee Espíritu iil.

⁹ Ta ná dá'a ni kuitá yo kee yó ñaq va'a, chili tá koq sá tuu yó ñaq kée yóan, dá kíq kasandaá iin kuu natiin yó ñaq va'a noo Ndios. ¹⁰ Sa'a ñoo tá nónó yó kee yó ñaq va'a, dá kíq ná kee yóan xí'ín ndidaá ñayuu. Ta ná ndi*l*'i cháá kaq ini yo ñaq va'a xí'ín ñaq kándisa dáó xí'ín yó Jesús.

Ta viti kúú yó ñayuu sasa'á ñaq kándéé iní yo Jesús

¹¹ Kandee'é ndó, di'a ví ná'anó letra táai xí'ín ndá'a miíí. ¹² Ta ndidaá rakónil kando va'a noo dao kaq ñayuu, roon kúú rq kéndúsq xí'ín ndó ñaq ta'landal ñíl ndo. Chil sa'a ñaq koq kónil rq ñaq kendava'u ná Israel xí'ín rá, sa'a ñoo kénoo rq ñaq nil kee Cristo sa'a yol ndlika cruz. ¹³ Tido ni mií rq nil ta'landal ñíl koq kándéé kee ndidaá choon sa'ándá ley. Tido kónil rq kendúsq rq xí'ín ndó ñaq ta'landal ñíl ndo, dá chindaya'u i ra mií rá noo ná Israel. ¹⁴ Tido ni lú'ul koq kónil yu'ul chindaya'u i miíí sa'a ñaq yó'o. Ñaq kéká'anó yu'ul kúú ñaq nil kee sato'o yol Jesucristo sa'a ndlika cruz. Chil kée yu'ul kuendá ñaq sal ni xi'l ñaq kini ió ñayuu yó'o noo ndlika cruz táto'on ki'o ni xi'l ta'aní miíí noo ñaq kini ió ñayuu yó'o. ¹⁵ Dá chil sa'a ñaq ndítá yó xí'ín Jesús, sa'a ñoo ni iin ñaq a koq ndáya'i ñaq ta'landal ñíl yol o koq. Ñaq ndáya'i noo Ndios kúú ñaq nil nduu yó ñayuu sasa. ¹⁶ Ta ndidaá ndo'ó, ñaq taxi va'a choon nil taai noo tuti yó'o, ná koo va'a ini ndo, ta ná ku'ul ini Ndios sa'a ndidaá kúú ndo'ó, ñaq ndisa kúú ñoo Ndios.

¹⁷ Ta yó'o chí noo osa dátá'án kaq ni iin ndó yu'ul, dá chil sal kua'a ndlo yqanda tándaa ñíl kée ñayuu sa'a ñaq dána'l sa'a sato'o yol Jesús.

¹⁸ Ñani miíí, ná koo ñaq mani xí'o sato'o yol Jesucristo xí'ín iin rá iin ndo'ó. Dión ná koo.